

INTERVIEW IRAANS ADVOCaat MOHAMMAD MOSTAFAEI

'In de Koran komen zulke straffen niet voor'

De Iraanse Sakineh Ashtiani behoort tot zijn cliënte. Haar steniging lijkt van de baan. Maar de advocaat gaat nog even niet terug naar Iran.

Van onze verslaggever
Rob Vreeken

DEN HAAG Een macabere score. Mohammad Mostafaei (37), advocaat in Iran, had de afgelopen jaren ongeveer tachtig zaken in portefeuille van mensen die de doodstraf dreigden te krijgen.

Van hen heeft hij er vijftig het leven gered.

Vier van zijn cliënten zijn opgehangen. Alle vier waren 14 jaar toen ze hun misdrijf pleegden.

Van de tachtig was de helft minderjarig op het moment van het misdrijf.

Dertien cliënten van de tachtig - mannen en vrouwen - zouden door middel van steniging ter dood worden gebracht, de anderen door op-hanging.

Van een aantal is het lot nog onzeker. Voor minstens een van hen, Sakineh Ashtiani, heeft Mostafaei goede hoop. De 43-jarige Iraanse werd de afgelopen twee maanden, in haar dodeling, wereldberoemd. Een Iraanse rechter had haar wegens overspel veroordeeld tot de dood door steniging. Zij zou, zoals de Iraanse wet gelast, worden ingegraven tot haar schouders, om door een groep beul- len te worden bekogeld met stenen - niet te groot, want de dood moet pijnlijk zijn, en langzaam. Mostafaei is er vrijwel zeker van dat de doodstraf van Ashtiani niet doorgaat.

De internationale aandacht is deel van zijn strategie, zegt de advocaat. Meestal argumenteert hij tijdens de zitting eerst volgens het Iraanse recht, hoeveel kritiek hij daar ook op heeft. 'Ik probeer aan te tonen dat mijn cliënt volgens de wet niet of lichter gestraft moet worden.' Lukt dat niet, dan trekt hij internationaal aan de bel.

In het geval van Sakineh Ashtiani deed hij dat met zulk overweldigend



De Iraanse advocaat Mostafaei vluchtte toen er een arrestatiebevel tegen hem werd uitgevaardigd. Hij vroeg asiel aan in Noorwegen. Foto AP

resultaat, dat de advocaat eind juli het land moest ontvluchten. Hij verblijft in Noorwegen. Deze week is hij op bezoek bij Hivos in Den Haag, dat hem en andere Iraanse mensenrechtenactivisten al jaren steunt.

In individuele gevallen, zegt Mostafaei, kan internationale druk helpen. Maar een beleidswijziging? Daartoe zullen de machthebbers zich niet laten pressen. 'De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de

Iraanse autoriteiten willen 'islamitische mensenrechten'

Iraanse autoriteiten niet van plan zijn de wetgeving aan te passen aan de universele mensenrechten. Ze zijn van mening dat de universele rechten botsen met de shariawetgeving. Ze zeggen dat ze daarom 'islamitische mensenrechten' gaan invoeren.

Bovendien heeft president Ahmadinejad de Iraanse rechters niet als marionetten aan een touwtje. 'De rechterlijke organen zijn onafhankelijk', volgens de advocaat. Dat verklaart ook waarom onder de hervormingsgezinde president Khatami (1997-2005) net zo goed mensen werden opgehangen en gestenigd. 'Er is geen verschil.'

Toch heeft hij hoop op verandering. De hoogste justitiële autoriteit in Iran heeft gezegd van steniging af te willen. Een wetsontwerp daartoe ligt bij het parlement. Omdat 'sommige rechters zich niets van het moratorium aantrekken', zegt Mostafaei, werden de afgelopen jaren niettemin vijf mensen gestenigd. 'De islamitische machthebbers kunnen niet vasthouden aan zulke straffen. In de Koran komen ze niet voor. Volgens mij is de islam een voorwendsel voor de autoriteiten om hun gezag te laten gelden.'

Hoewel steniging wel voorkomt in de traditionele sharia, zegt hij, passen de meeste moslimlanden de barbaarse doodstraf niet toe. 'Geleidelijk wordt het aantal landen dat de mensenrechten schendt minder. In Europa hebben nog ergere straffen bestaan. Nu niet meer, dankzij mensen die opkwamen voor de mensenrechten. Dat zal ook bij ons gebeuren. Bij zulke schendingen kan niemand zich neerleggen. Elk dag wordt het verzet groter, met steun van buitenaf.'

Met Sakineh Ashtiani gaat het goed, zegt Mostafaei. Andere advocaten en mensenrechtenactivisten hebben het werk overgenomen. 'Het is niet te stoppen.' Maar voorlopig zonder zijn lijfelijke aanwezigheid. Teruggaan is te gevaarlijk. In Iran gebeuren af en toe merkwaardige auto-ongelukken.

D
de
ul



le Kabul Bank.
Foto Reuters

st zegt na het
oze kraan: Wilt
r?
r het daar?

linici gaat het

e politicus
t van een on-
at vrijwel zeker
het simpel-
ij een journa-
bekennen

werp af te we-
hij diep ge-
rots als hij het
ragen schul-
an liever wat
wil.

s het interes-
de bankencri-
uitgebroken
grootste com-
het land, de
omvallen
ent en corrup-
n. Zij kochten
la's in Dubai
van arme Af-

inde staan er
ange rijen
hun geld ko-
en faillisse-
anse politici
n roepen lan-
op om de 'leu-
media' over de
eren.

raai ontkent
bleem is. Alles
Via zijn
ij zijn volk
ij garanderen
erdwijnt.
eloven?

scu-

NUD

Nog geen troonopvolger in